

KURJER LITEWSKI

w WILNIE dnia 1. Sierpnia V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 21 lipca. Dalej sze czynności wojsk Rossyjskich w Finlandyi. D. 1 lipca donosił GL. Raiewski, że zaynując stanowisko pod Lappo czeka postępu GM. Jankowicza od Lindulax, który iego uwiadomił, że Szwedzki G. Cronstedt z korpusem 4. t. ciągnie od Percho, a Maior Fiant z brygadą przez Kiwiarwi. Tegoż czasu GL. Raiewski przesłał szczegóły bitwy ztoczoney w Vasa i pod Lindulax. D. 13 czerwca GM. Demidow został uwiadomiony przez Kapitana Raznotowskiego, który straż utrzymywał w Krampes, że gdy gromada obywatelów poymała pikietę 10 kozaków z półku Łoszczylina, nieprzyjaciel korzystając z tej okoliczności do brzegu przybił, odcioł straż naszą z 22 ludzi złożoną, i lądował. Zatem G. Demidow zostawiwszy w mieście Vasa szczupłą załogę, i kazawszy ją zmocnić rychło żołnierzem i artylleryą iaka znajdowała się w bliskości, sam ruszył na miejsce lądowania z batalionem Piatrowskim grenadyerów i z armatami. Kapitan Raznotowski zpotkał tego wodza pod Smetsbi, gdzie ponieważ most był zepsuty, w bród rzekę przechodzili Rossyanie. Demidow pod wystrzałem dział swoich most kazał naprawić, lecz w tej chwili został ostrzeżony z Vasa, że liczna kolumna nieprzyaciół zaięła część miasta, postępując do niego niespodzianie drogą od Lilkiro; Rossyjski zaś garnizon w mieście zostawiony nie może wstrzymać zapędu, a woyska z odsieczą spodziewane i artyllerya musiały stanąć na gościńcu Tobiewskim.

Ta okoliczność zniewoliła G. Demidowa powracać do Vasa, dla ubezpieczenia zaś tyłu zepsuć most swój pod Smetsbi naprawiony. Znalazł Szwedów już drugą kolumną zmocnionych; więc Podpółkownikowi Kuzminowi kaze iść z 2 działami, i 2 rotami prosto od wiazdu, sam z resztą ludu przez błoto zaszedł z tyłu nieprzyaciółom. Po zaciętym odporze przez 2 godziny Szwedzi oddalili się do środka miasta; Rossyanie wszedłszy w ulice wszędzie znajdując zasadzonych strzelców, którzy razem z niektórymi obywatelami ognia potężnie dawali przez drzwi i okna. G. Demidow odłączył część ludu swego, ażeby wygnała nieprzyaciół z domów. Po niejakim odporze część woysk Szwedzkich zbierać się zaczęła w kolumny, i natychmiast uciekała, lecz po wszystkich ulicach oskoczona przez Rossyanów, po bitwie krwawey wytępiona lub zabrana iest w niewolę, część druga zchroniła się w domach obywatelskich, reszta po innych ulicach rozrzucona z miasta ustąpiła. Odebrane doniesienie z Tobie, że nieprzyjaciel zmacnia się pod Salvo, a część woyska już miał pod Smetsbi, zniewoliło G. Demidowa ści-

gać uciekających z Vasa. Podpółkownikowi Kuzminowi szukać kazał Szwedzkich żołnierzy, ukrytych w domach, gdzie przez dni 2 ich znaleziono z bronią więcej 80. W samej bitwie poymaliśmy 13 officyerów, 235 żołnierzy, wzięto armatę 1, trupem położono 17 officyerów, do 300 żołnierzy. Z Rossyjskiej strony ranionych 5 officyerów, półkowy Kapelan, żołnierzy 74, poległych 37. GL. Raiewski donosi, że nazajutrz uwiadomiony w Lilkiro, iako Szwedów nie goniono, sam poszedł do Weikars, część zaś woyska posłał do Kwewlax na punkt lądowania. Nieprzyjaciel był już na statkach czekając zebrania się rozproszonych ludzi po lasach; nasi straż iego znieśli, a ogniem silnym niemałą szkodę na statkach sprawili.

Bitwa pod Lindulax d. 21 czerwca była ztoczona sposobem następującym. Półkownik Wlastow z półkami Azowskim i 24 strzelców, 4 armatami, dragonią, i kozakami d. 20 ruszając z Karstula, przodem wysłał Kapitana Gaiewa z 120 strzelcami, kozakom rozkazawszy uważać stanowisko nieprzyaciół. Tych straż przednią potkano o wiorstę od mostu Witonsalmo blisko Montones, którą ścigając Rossyjscy strzelce z największą natarczywością, przymusili ustępować nawet nie zepsuwszy mostu, ten zaś przez nas zupełnie był naprawiony. Wlastow uwiadomiony od mieszkańców, że brygada Maiora Sandem z 1600 żołnierzy regularnych złożona czeka na niego w Lindulax, przygotował atak porządkiem następującym. Straż przednia z 150 strzelców, szwadrona dragonii, 60 kozaków, i armaty i złożona pod sprawą Podpółkownika Pritwitz ruszyła o godzinie 8, za nią wraz kolumna główna. O godzinie 11 Rossyanie zbliżyli się do Lindulax; artyllerya nasza wieś oczyszczając ułatwiła przez to stawienie mostu nowego. Szwedzi centrum z 2 armatami rozłożyli na górze kamienney, prawe skrzydło zasłaniało drogę do Vasa, lewe do Hamle Karleby opierając się o jezioro. Gdy most zakończono, przeprawili się Rossyanie, straż przednia dzieło zaczęła; wkrótce potem całe woysko w ogień poszło; ten z wielkiem obu stron natężeniem trwał więcej 4 godzin; dopiero Szwedzi całą linią postąpili na przód; ale ich odparły wystrzały kartaczowe; zatem zmacniając skrzydła, i biiąc bagnetem pokonywali front Rossyanów. W ten czas Wlastow przybliżył całą rezerwę, i Azowskiego półku grenadyerom atakować rozkazał. Tym obrótem nieprzyjaciel wprowadzony w zamieszanie; w mgnieniu oka centrum iego i lewe skrzydło odparte, rozgromione, i ścigane drogą ku Hamle Karleby. Nieustanny deszcz gwałtowny od północy prze-

moczył odzienie na żołnierzu, i tak znużył woj-
sko, iż daleko ścigać uciekających Szwedów nie
mogło.

Gdy tym sposobem zwycięstwo przychyliło
się do nas na prawém skrzydle, Podpółkownik
Pritwitz atakował z swojej strony nieprzyjaciół,
i wdarł się w kolumnę, której część pobita, dru-
ga usuwając się w lewo potkana bagnietem zgine-
ła, klęska przeciwny strony w poległych: 1 offi-
cyer, 167 żołnierzy; poymanych 3 officyerów, 55
żołnierzy, ranionych 7 officyerów, i wielka liczba
żołnierzy. Z Rossyiskiej strony poległ Maior
Barisznikow, którego żonie J. J. Mość naznaczył
pensyą całej gaży męzowskiej, żołnierzy 24, ra-
nionych 3 officyerów, 96 żołnierzy, w niewolę
zabranych 19. GL. Barclay de Tolli donosił, że
na statkach pod Kuopio zabranych czynione by-
ło rekognoskowanie stanowiska nieprzyjacielskie-
go w Taivola. Do statków naszych z tego miey-
sca strzelali Szwedzi, odpowiedzieli Rossyiskie
szalupy; po strzelaniu trwającym pół godziny, u-
milkła bateria przeciwników, a łodzie poszły wdół
ku brzegom. GL. Barclay de Tolli postanowił
tym sposobem częściej tworzyć nieprzyjaciół, do-
póki nie będzie mógł większego ataku przypu-
ścić na płytkach, które w Kuopio gotuje.

D. 2 lipca Szwedzi wysadzeni na wyspę Ki-
mito za zbliżeniem się wojsk naszych brzeg opu-
ścili, zatem Półkownik Jwelicz rozstawił swoje
straże na miejscach przyzwolonych. Część kor-
pusu GM. Tuczkowa do Pikkis wkroczyła zmocnić
mając wojsko pod Abo; z drugiej stron także woj-
ska nadciągają w podobnym celu. GM. Orlow
Denisow donosił, że z lekkim korpusem swoim za-
myśla uderzyć na nieprzyjaciela w Chistianstadt,
gdzie ten miał w porcie statków 7. Temu wo-
dzowi z Tawasthus i Biorneburga posłane są po-
silki. Reszta później.

BAYONNE d. 10 lipca. Gdy d. 7 zgro-
madziła się Junta, Król Józef zasiadłszy na tronie
mówił. Stawam tu przed rozwiązaniem Junty.
Zebrani mocą nadzwyczajnych przypadków, któ-
rym uległy wszystkie narody w czasie rozmaitym,
i wolą Imperatora Francuzkiego, daliście wyrok
odpowiedni światłemu wiekowi, uchwały własne
czytać będziecie w konstytucyjnym akcie; ten Hi-
szpanią uwolni od niezgody wewnętrznej, którą iey
zapowiadało długie nieukontentowanie ludu. Roz-
ruch dziś jeszcze trwający w prowincjach ustanie
gdy obywatele usłyszą, że religia, całość i udziel-
ność kraju, prawa i swobody są zagwarantowane, a no-
we ustawy przynoszą im szczęśliwość oyczyzny,
do której sąsiedzkie państwa przyść nie mogły
bez obfitego krwi przelania i klęsk niezliczonych.
Gdyby na to miejsce wszyscy Hiszpani byli ze-
brani, mając interes jeden nieliby jedną opinią;
nie płakalibyśmy nad tych nieszczęściem, którzy
obcą obłąkani namową, pod orężem upaść muszą.
Powinien spodziewać się lądowej Europy nieprzy-
jaciół, że domowa u Hiszpanów niezgoda ułatwi
jemu wyrzucie tej Monarchii z osad zamorskich;
każdy więc obywatel dobry niech tu otworzy oko,
i przy tronie stawa. Na ten wstępując przyno-

szę akt konstytucyjny, zawierający wzajemne pra-
wa, i obowiązki Króla i poddanych; którzy jeżeli
są gotowi czynić ofiarę, iaką sam chcę czynić ze-
mnie, Hiszpania wkrótce spokojną będzie w do-
mu, sprawiedliwą i potężną u postronnych. Ta-
ki obowiązek z ufnością przyjmujemy w obliczu
Boga wszystko widzącego, który sercem ludzkim
władę według woli najwyższej, a nigdy nie o-
puszcza kochających oyczyznę, i nie lękających
się prócz własnego sumnienia.

Nastąpiło czytanie konstytucyi, której wia-
doma już osnowa, lecz ponieważ ustawa rządzić
mająca naród tak sławny iakim jest Hiszpański,
godna dokładniejszej wiadomości, artykuły wży-
stkie kładniemy. Wysłuchawszy Junty, powiada
Król, do Bayonne przez Monarchę Francuzkiego
zwołaney, dajemy konstytucyą, iako zasadę przy-
mierza łączącego nas wzajemnie z Hiszpańskim
narodem.

1. Religia Katolicka, inne obrządki nie cier-
piane. 2 Korona dziedziczna w potomkach pra-
wych płci męzkiej; po nich spada na Imperato-
ra Napoleona i jego potomków; po tych na Kró-
la Ludwika, po tym na Króla Hieronima; gdyby
zaś ostatni potomek płci męzkiej rodziny Napole-
onowej zszedł nie zostawiając synów, dostaje się
korona córce starszej i iey synom; gdyby córek
nie było, Król testamentem wyznaczy następcę z
liczby najgodniejszych tronu, co Cortes potwier-
dzą. 3 Korona z drugą na iedney głowie połą-
czona być nie może. 4 Tytuł Króla z Bożej łas-
ki przez konstytucyą stanu Król Hiszpański i In-
dyjski. 5 Wstępując na tron Król w obliczu Se-
natu, rady stanu, Cortes, rady Castiliiskiej przy-
sięgę wykonywa. 6 Przysięga na Ewangelii, że
poważać ma religią, zachować konstytucyą, u-
trzymać całość i udzielnosć Monarchii, poważać
wolność osobistą i własność, rządzić iedynie dla
dobra i chwały narodu. 7. Poddanstwo przysięga
wierność i posłuszeństwo Królowi, konstytucyi,
prawom. 8 Król małoletni do lat 18, państwem rzą-
dzi Regent. 9 Regent mieć powinien lat 25, 10
Król wyznacza Regenta z Infantów. 11 Jeżeli nie
wyznaczy, Regentem będzie X. najdalszy od ko-
rony. 12 Regent rządzi do wzrostu Królewskie-
go. 13 Regent nie odpowiada osobą za rządy swo-
ie. 14 Akta regencyi odbywają się pod imieniem
Króla. 15 Część 4 dochodu koronnego jest pen-
syą Regenta. 16 Jeżeli Król nie wyznaczy Regen-
ta, i żaden z XX. nie ma lat 25 rządy sprawuje
rada złożona z 7 najstarszych Senatorów. 17
Rada wszystko stanowi głosów większością, Mi-
nister sekretarz stanu wszystkie uchwały iey za-
pisuje. 18 Regent nie ma władzy nad osobą Kró-
la. 19 Straż Króla należy do X. przez Króla n-
mierzającego wybranego, inaczej do matki mało-
letniego. 20 Opieka z 5 Senatorów przez umiera-
jącego Króla wyznaczona zatrudni się wychowa-
niem małoletniego; tey radzić się trzeba w oko-
licznościach ważnych które zciągają się do osoby
i dworu Króla. Jeżeli opieki Król umierający nie
wyznaczy, należy 5 Senatorom najstarszym. Je-
żeli zaś będzie rada Regencyi, opieka należy 5

Senatorom idącym po 7 najstarszych z kolei pierwszeństwa.

21 Pałace Madricki, Escorial, S. Jldefensa, Araniuez, Pardo, inne dziś koronne z przyległościami są Króla własne; z nich dochód idzie do skarbu Królewskiego, który jeśli milliona piastrów nie czyni; sumę dopełnić trzeba innemi dobrami, 22. Corok 2 mill. piastrów miesięcznemi ratami płacić ma skarb publiczny Królewskiemu. 23 Następca tronu mając lat 12-200 t. brać będzie, Infantowie 100 t. Infantki 50 t. ze skarbu publicznego. 24 Oprawa Królowey wdowy 400 t. ze skarbu Króla. 25 Wyżsi urzędnicy koronni są W. Jalmużnik, Marszałek, Podkomorzy, Koniuszy, Łowczy, Mistrz ceremonii. 25 Kapelani, Szambelanowie, Mistrze ceremonii, koniuszowie, Marszałkowie dworu są urzędnicy koronni. 27 Ministrów 9, sprawiedliwości, duchowny, zagraniczny, wewnętrzny, skarbowy, wojenny, morski, Indyjski, policyi. 28 Minister Sekretarz stanu wszystkie akta podpisuje. 29 Król może połączyć Ministerya duchowne i sprawiedliwości, wewnętrznej i policyi. 30 Ministrom rangę daje dawność. 31 Ministrowie odpowiadają za wykonanie praw i rozkazów Króla. 32 Senat składa się z Infantów gdy mają lat 18, z 24 osob od Króla wybranych z Ministrów, Generali kapitanów morskich i lądowych, ambassadorów, stanu konsyliarzów, rady Castilijskiej. 33 Nie można być Senatorenem nie mając lat 40. 34 Senatorowie dożywotni, bez wyroku sądowego nie traci się ta dostojność. 35 Stanu konsyliarze są Senatorami dzisiejsi; nowych mianować nie trzeba, dopóki terazniejsi przez śmierć nie zedydą do liczby 24. 36 Prezydenta Król mianuje z grona Senatorów na rok. 37 Prezydent zwołuje Senat na rozkaz Królewski, i żądanie Kommissyi niżej wyrażonych. 38 W zdarzeniu buntów zbrojnych i zamieszaj grożących państwu, Senat na odezwę Króla może zawiesić konstytucyą w miejscu i na czas zamierzony; może użyć nadzwyczajnych środków dla bezpieczeństwa powszechnego. 39 Senat strzeże wolności osobistej i druku. 40 Kommissya z 5 osob w Senacie wybranych przyjmuje doniesienia Ministrow o aresztowaniu obywatelów, gdy ci w miesiąc nie są stawieni przed sądami. 41 Osoby aresztowane i przed sądem w miesiąc nie stawione mogą przez siebie, krewnych i pełnomocników udać się do tej kommissyi. 42 Gdy osądzi kommissya, że areszt nad miesiąc przedłużony nie jest potrzebny, wezwie aresztującego Ministra, żeby na wolność więźnia wypuścił, albo do sądu oddał onego. 43 Po 3 wezwaniach co miesiąc powtórzonych, jeżeli więzień nie wypuszczony albo do sądów nie oddany, Kommissya żąda zwołania Senatu, który oświadczy, że obywatel arbitralnie był zatrzymany; Prezydent uchwałę odnosi do Króla. 44 Uchwałę Król rozstrząsać każe Prezydentom wydziałów rady stanu, i 5 osobom rady Castilijskiej. 45. Kommissya z 5 osob wybranych z Senatu strzeże wolności druku; do iey władzy nie należą pisma peryodyczne. 46 Autorowie, Drukarze, księgarze rozumiejący się być zkrzyw-

dzonemi, mogą udać się do tej kommissyi. 47 Która osądziwszy, że przeszkoda im czyniona nie jest potrzebna, wzywa przeszkadzającego, pisać, drukować, przedawać księgę, ażeby zakaz cołnoł. 48 Po 3 wezwaniach w miesiąc powtórzonych jeśli trwa zakaz, kommissya Senat zwołuje, którego Prezydent oświadczywszy, że wolność druku jest zgwałcona, uchwałę zanosi do Króla. 49. Tę za rozkazem Króla rozstrząsną osoby w art: 44 wyliczone. 50 Kommissarze z Kommissyi odmieniają się po 1 co 6 miesięcy. 51 Senat wezwany od Króla może kassować czynności zgromadzeń elekcyjnych, które wybierają deputatów z prowincyi, i municypalnych, które z miast ich wybierają, jeśli przeciw konstytucyi czyniły. 52 W radzie stanu Król prezyduje; składa się najwięcej z 60 osob, dzieli się na wydział sprawiedliwości i duchowny, wewnętrzny i policyi, skarbowy, wojenny, morski, Indyjski. 53 Następca tronu wchodzi do rady mając lat 15. 54 Wchodzi do rady konsyliarze stanu, Ministrowie, Prezydent Castilijski, lecz do wydziałów nie należą ani też do liczby wyżej naznaczonej. 55 6 deputatów Indyjskich wchodzi do wydziału Indyjskiego. 56 W radzie stanu będą Audytorowie, Adwokaci, Rekemistrzowie. 57 Projekta praw cywilnych i kryminalnych rządowe układa rada stanu. 58 Sądzi spory między iurydykcyami. 59 Rada stanu tylko radzić nie zaś stanowić mocna. 60 Wyroki Króla w rzeczach do Cortes należących przez radę rozstrząsane moc prawa mają, dopóki Cortes inaczej nie postanowią. Reszta później.

Po przeczytaniu konstytucyi Prezydent Azan za miał mowę do Króla, który przysięgę wykonał na Ewangelię do tronu przyniesionej od Arcy Biskupa Burgos; tenże obrządek zpełnili obecni Hiszpani; Król wyszedł; a Junta rozkazawszy wybić 2 medale na pamiątkę ważnych zdarzeń które narodowi postać nową dały, udała się do Imperatora Francuzkiego dziękując iemu za troskliwość o dobro Monarchii. Nic więcej do czynienia nie zostawało Juncie, którą rozwiązano; Król zaś Józef d. 9 Bayonne opuścił pośpieszając do Madritu; przeprowadzał tłum obywatelów, przy parady wojskowej, Napoleon brata pożegnał na pierwszej stacyi, który zabrawszy z sobą wielu Grandów i najwyższych urzędników drogę zaczął. Junta podzieliła się na 3 części tym sposobem, żeby zawsze przy Królu jedna z nich była.

MADRID d. 6 lipca. G. Savary tu przybył; Marszałek Massena wkrótce tu jest z Bayonne spodziewany; armia Francuzka w Hiszpanii której hetmaństwo przyjmuje, składa się iak następuje. Korpus Pyreneów zachodnich pod Marszałkiem Bessieres, dywizye GG. Merle, Lasalle, Verdier, główna kwatera w Burgos; korpus Pyreneów zachodnich pod G. Duhesme, dywizye G. Lecchi, Chabran, Munier, główna kwatera w Barcelonie. Korpus Marszałka Moncey, dywizye Grouchy, Monnier, Gobert, Morlot, i gwardyi, główna kwatera w Madricie. Korpus obserwacyiny G. Dupont, dywizye Barbou, Vedel, Mouton, Fu-

sia, kwatera główna w Cordova. O buntach nie pewnego; nie wątpimy że pierwsze doniesienia o ztoczonych bitwach, liczbie i klęsce rokoszanów przesadzone były; z wielką łatwością gmin dać sobie broń wydzierać na każdym mieyscu; słysząc iż niektóre pólki regularne Hiszpańskie przyłączyły się do buntowników, co jednak im pomogło nie wiele; Francuzcy wodzowie na początku lipca kilka bitew z niemi wygrali, mianowicie G. Verdier; proste pospólstwo przebaczenie otrzymuje, lecz naczelnicy rokoszu bez braku rozstrzelani bywają.

WIEDEN d. 21 lipca. Wiadomości odebrane z Belgradu donoszą, że w prowincyi Liwadii i innych, dawną Grecyą zkładających powstał rozruch wielki; rokoszanie mieli ztoczyć kilka bitew krwawych z kommandantem Tureckim w Trikalach niedaleko Seres, który 4 t. Arnautów utrzymuje; liczba powstałych Greków pod 40 kommandantami wynosi 12 t. naczelnikiem jest Mikołaj Czaropulo urodzony ze wsi Zapargia niedaleko góry Olympu.

W Monarchii Austriackiej z niesłychaną prędkością dopełnione pierwsze bataliony rezerwy, dopełniać zaczęto drugie; pierwsze po zakończonych ćwiczeniach rozchodzą się do domu. Słychać że w Austrii wyższej magazyny zakładać kazano; to pewna że pokoy głęboki panuje w kraju, a ciekawość cała jest zwrócona na Sejm bliżki stanów Węgierskich w Presburgu.

MUNCHEN d. 13 lipca. Maksymilian I podzielił Królestwo Bawarskie na Cyркуły, i Mennu stolica Bamberg, mil kwadratowych 72, dusz 191 t. 2 Pregnitz, stolica Norimberga mil 43, dusz 142 t. 3 Naab, stolica Amberg, mil 130, dusz 221 t. 4 Resat, stolica Anspach, mil 67, dusz 190 t. 5 Altmuhl, stolica Eichstadt, mil 95, dusz 202 t. 6 Wyższego Dunaju, stolica Ulm, mil 79, dusz 259 t. 7 Lech, stolica Auszpurg, mil 91, dusz 223 t. 8 Regen, stolica Straubing, mil 121, dusz 237 t. 9 niższego Dunaju, stolica Passau, mil 118, dusz 216 t. 10 Jser, stolica Munchen, mil 155, dusz 303 t. 11 Salzach, stolica Burghausen, mil 104, dusz 191 t. 12 Jller, stolica Kempten, mil 118, dusz 237 t. 13 Inn, stolica Inspruck, mil 176, dusz 203 t. 14 Eisa, stolica Brixen, mil 154, dusz 192 t. 15 Adige, stolica Trident, mil 113, dusz 227 t. Tak więc całe Królestwo Bawarskie ma cyркуłów 15, mil kwadratowych 1626, dusz 3 mill. 232 t.

PARYŻ d. 9 lipca. Napoleon w tych dniach miał opuścić Bayonne, i wysławszy Króla nowego do Madritu, sam czasu chwilę poświęcił na zwiedzenie portów zachodniej Francyi, naostatek przy końcu lipca powróci do Paryża. Wiadome nam są zamiary Anglików, którzy chcą niby posiłkować Hiszpańskich buntowników; lecz temu wierzyć trudno, żeby lądować mieli w Ferrol, Cadix, Vigo, Gijon; projekt ogłoszony wcześniej rzadko bywa pomyślnie wykonany; te porty mocno są utwierdzone, łatwo nowym posiłkiem wsparte być mogą; stąd pewny wniosek, że Anglicy nie o Hiszpanii Europejskiej lecz o Amerykańskiej myślą. Czas rychło prawdę odkryje; teraz Hiszpani i Francuzi rachują, jaki skutek na umysłach

Amerykanów sprawi z jednej strony wiadomość o zaszczytnej rewolucyi, i ofiara nowego Króla mieć ich w rzędzie równym z drugimi poddanymi, z drugiej obietnice Anglików. Na każdy zaś przypadek ponieważ Ameryka posiłków Europejskich pozbawiona, nie potrafi sama długo odpierać Anglików i Brezylińczyków; Napoleon w portach Francuzkich liczne floty kazał uzbroić, ażeby do nowego świata wkrótce żeglować mogły.

Amerykańscy obywatele zgromadzeni w Calais, obchodzili obrządkiem uroczystym pamiątkę doroczną ogłoszonej niepodległości narodu swego przed 32 laty, r. 1776; byli na biesiadę zaproszeni oficyerowie Francuzcy. W mieście, twierdzach, na brzegu, w porcie na statkach powiewały, razem flagi Amerykańska i Francuzka, co łatwo widzieć mogła eskadra Angielska w bliskości krążąca. Amerykanie spełniali zdrowie Imperatora, Królów Józefa, Ludwika, Hieronima, armii naszej, dawnych towarzyszy którzy Republikanatom pomogli ugruntować niepodległość, odrodzenia Hiszpanii. Odpowiedzieli Francuzi wspomnieniem Washingtona, Francina, uwielbieniem Jeffersona i Kongressu, oświadczając życzenie, aby Ameryka przyłożyła się do zabezpieczenia wolnej żeglugi po wszystkich morzach narodom świata; naostatek wspomnieli Amerykanów i Francuzów poległych w obronie narodu nowego; wszyscy razem wołali o zjednoczenie flagi Amerykańskiej, Francuzkiej, Hiszpańskiej na poniżenie powszechnych nieprzyjaciół. Ta myśl była prywatnych osob, lecz rząd Amerykański trwa dotąd w obojętności, nie chcąc wojny z Anglią zaczynać, ani też obywatelom RPtey pozwolić, ażeby handel prowadzili narażając osoby i majątki swoje na przypadek. Kongres tylko przed zawieszeniem obrad pozwolił Prezydentowi otworzyć porty krajowe, jeżeli nadspodzianie odmienią się okoliczności. Tymczasem żaden już okręt Amerykański nie zawia do portów naszych i orężem Francuzkim zajętych, ponieważ to czyniąc nie może uniknąć prawie spotkania Anglików, a za to nieuchronnej u nas konfiskaty.

COPENHAGA d. 16 lipca. Potwierdziła się wiadomość, że wojsko lądowe Angielskie siadłszy na flotę z Gothemburga wyszło na morze; i chociaż z brzegów Duńskich widziano nieprzyjaciela ku południowi zwracającego żagle, nie ma jeszcze pewności, że do portów oyczystych powraca; domyślają się niektórzy że Admirał Saumarez i G. Moore zmierzają do Norwegii. Wątpliwa jest powieść o aresztowaniu ostatniego przez 48 godzin na rozkaz Króla Gustawa Adolfa; do Scanii przybyło wiele żołnierza Szwedzkiego, mianowicie jazdy, za którą wkrótce Monarcha sam jest spodziewany. Cokolwiek nastąpi, za wsze pewni jesteśmy, że Norwegianie piastować potrafią honor narodu swego, bronić własną udziałność, i pomnożyć sławę już nabytą w kampanii teraźniejszej przeciw Szwedom, których wodz G. Armfeldt w małych utarczkach ztracił kilkadziesiąt oficyerów; więcej tysiąca żołnierzy poymanych, nie licząc pomarłych w boju i z choroby, dział iemu wydarto 4.